

570622_วิถีอารยธรรมโดยพ่อครูและส.เพาะพุทธ เรื่อง คนขาดความต้องการไม่ได้ และยูโทเปีย

รายการนี้เป็นรายการวิถีอารยธรรม มาจากคำว่า อริยะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ อริยะเป็นแนวทางเถรวาท ส่วนอารยะเป็นแนวทางมหายาน

ได้ไปเยือนชุมชนจุงโต ประเทศเกาหลี มีนักบวชเถรวาท ไปด้วยกัน ๕ รูป จากไทย ธรรมยุติก ๑ รูป มหานิกาย ๘ รูป สันตือโสภ ๑ รูป นอกนั้นก็มาจากพม่าและลาว ท่านถามว่าสันตือโสภคือนิกายอะไร? เป็นเถรวาทหรือมหายาน ..ท่านจันทร์ตอบว่าถือทั้งเถรวาทและมหานิกาย

พ่อครูว่า...อาตมาก็ได้สวดญัติทั้งสองนิกาย ไม่ได้ลาออกสักนิกายเลย

ส.เพาะพุทธ(ท่านจันทร์)ได้นำบันทึกที่ได้เขียนในระหว่างไปเยือนประเทศเกาหลีมาแบ่งปันให้ฟัง

บันทึกบนเครื่องบิน(เดินทางระหว่างเกาหลีกับไทย)...ท่านจันทร์ได้เดินทางไปชมวันพุทธเกาหลีหลายแห่ง ร่วมกับ ติดตามชีวิตของท่านผู้นำลัทธิจุงโต ท่านเบิกบาน มีพลังในการเทศน์ มีลักษณะการให้ตามแนวทางโพธิสัตว์มีความรอบรู้ในแนวทางเถรวาทอย่างมาก ท่านถามว่า สันตือโสภเป็นเถรวาทหรือมหายาน...ท่านจันทร์ตอบว่า เป็นทั้งเถรวาทและมหายาน....(ส่วนหนึ่งของบันทึก)

และขอนำบันทึกสั้นๆจากการที่ได้ฟังเทศน์พ่อครูมาสักเล็กน้อย....และพวกเราใส่ใจฟังธรรมพ่อครูมากขึ้นในช่วงที่ไม่มีโทรทัศน์ ท่านจันทร์ได้ประพันธ์มาเป็นบทกลอน

คุณเคยมีแฟนหลายแสนล้าน
เวียนว่ายวัฏสงสาร-ไม่จบสิ้น
คุณจำแฟนแค่ชาตินี้ของชีวิน
กลางเหวหวังดวงจันต์..อนิจจัง
ฟังธรรมพ่อครู
แล้วแต่งมาแบ่งปัน

คำว่า กาย คือใจ มิใช่ร่าง

ชีวิตจริงไม่ทิ้งขว้าง..คือจิตหนอ
 กาย คือรูป และนาม ตามต้นตอ
 ร่างกายเนื้อมิเหลือหลอ..มิใช่กาย
 ชีวิตงาม
 ด้วยนามกาย

ฟังเทศน์พ่อครู
 ที่สันตือ โศกตอนเย็น
 แล้วย่นมานั่งทบทวนธรรม
 จึงแต่งกลอนสรุปประเด็นนี้

พ่อครูว่า....ฟังธรรมะได้ดี เก็บเนื้อหาสาระใช้ได้ แสดงว่ามีอนาคต

วันนี้อ่านหนังสือพิมพ์ ก็มาสะดุดใจบทความของชัชกรินทร์ ไชยวัฒน์ หรือท่านขุนน้อย เขาไปหยิบเอา
 ข้อเขียนของเซอร์โทมัส มอร์ มาอธิบาย อาตมาก็สะดุดใจส่วนท้ายที่เขายกมา

เขาสรุปว่า หลังความตายจะมีรางวัล และจิตของมนุษย์นั้นเป็นอมตะ อาตมาก็ไปสะดุดใจที่ว่าความสุข
 ที่ได้บำเรอเป็นอัสสาทะ ทางด้านศาสนาเทวนิยมเขายังต้องอาศัยความบันเทิงใจ ทั้งหมดไม่ได้ อาตมา
 เห็นใจศาสนาเทวนิยม ความเข้าใจของเขาเป็นเช่นนี้ และความถูกต้องในการรู้ดีชั่วมีมากพอที่ให้คุณทำ
 ตามศาสดา

พุทธนั้นผู้บรรลุสูงสุดจะหมดความคิดความชั่ว แต่ไม่ใช่ว่าไม่รู้ว่ามีพฤติกรรมดีหรือชั่วอยู่
 แต่อรหันต์ท่านไม่ยึดว่าดีหรือชั่ว แต่ที่ว่าไม่ว่าเขาจะสมมุติความดีในสังคมไหนเราก็อนุโลมตาม แม้เรา
 คิดว่าไม่ดีแต่เขาเห็นว่าดี เราก็ไม่ไปทำลายของเขา นี่คือสัจจานุโลมมิกญาณ ใช้ปฏิบัติกับสังคม ตาม
 มหาปเทศและสัปปริสธรรม ๗

พอเห็นบทความอันนี้ก็เลยคิดจะเอาความเห็นของเซอร์ โทมัส มอร์ มาให้ฟังกัน...ก่อนจะพูดถึง
 อาตมาก็จะย้ำอีกว่า ไม่ว่าสังคมไหน ก็มีงานหลักสองอย่างที่สำคัญมาก คือ ๑.การศึกษาฝึกฝนให้คนมี
 ธรรม ไม่ว่ายุคไหนก็ตาม ยุคคนดีมาก ก็สนใจธรรมะมากกว่ายุคคนไม่ดีมาก ยิ่งยุคนี้คนไม่ดีมากยิ่งขึ้นต้อง

ใส่ใจศึกษาธรรมะ แต่มันค้านแย้งกัน คนกลับไม่เอาธรรมะ มีสนามแม่เหล็กดูดดึงไป คนเข้าใจธรรมะยาก และหนัก ถ้าไม่มีใจพอ มีน้ำหนักของอุตสาหวิริยะ มีน้ำใจพอจะกอบกู้ธรรมะ จะท้อ สวรรค์นี้เขามีลูกท้อของจินนะสวยๆล่อให้คนถูกใจ ทำไมไม่ไปสร้างอุปาทานเช่นนั้น แต่อาตมามีมนัยลึกซึ้งเตือนใจมนุษย์ว่าอย่าท้อ ถ้าอาตมามีตัวท้อตัวเดียวอาตมาก็สบาย ไปเป็นฤาษี หรืออยู่คนเดียวก็ได้ อาตมามีสันโดษใจพอเพียงพอ แม้สวรรค์ของโลกจะขี้ขี้ แม้คุณชัชรินทร์แก่แล้วก็ยังอดหลับอดนอนดูฟุตบอลโลก ไปดูมันทำไมชัชรินทร์ อายุไล่เดียวกับอาตมาแต่อ่อนกว่าอาตมา คุณเปลวก็อายุไล่เดียวกัน อ่อนกว่าอาตมา ๑๐ ปี ก็บ่นว่าไอ้โห มาเข้าวัยชราแล้วก็ต้องอดทนดูเพราะมันถ่ายทอดดี คนเรานั้นต้องมีความสุขเล็กน้อยๆ... นี่ก็เห็นว่าเขาก็ตามภูมิ แต่เขาก็ไม่ได้ไปดูหนังน้ำเน่าละครตามโลก แต่ดูกีฬา

ไม่ว่าสังคมยุคไหนงานที่สำคัญคือ ๑.ศึกษาฝึกฝนธรรมะ ๒.และเร่งระดมเผยแพร่ธรรมะ และการศึกษา

สังคมสังคม ทูประเทศธรรมะจะทำให้คนเจริญ เป็นสุขแท้จริง และยืนนาน ทุกวันนี้เอาความสุขโลกีย์หลอกคน อย่างคสช.ฉลาดนะ ให้อยู่กับความสุขตรงนี้ก่อน ลงทุนไม่น้อยนะ คินความสุขแก่ประชาชน

ธรรมะเป็นสิ่งขาดแคลน เป็นอุปสงค์สูงสุดของสังคม ถ้าได้เร่งรัดธรรมะ แม้ธรรมะระดับสามัญก็ยังดี ยิ่งได้โลกุตระที่ได้ทั้งกุศลโลกีย์และโลกุตระ ไม่ค้านแย้งความดีงามโลกีย์ ศาสนาพุทธจึงไม่ดูถูกดูแคลนศาสนาทุกองค์จะต้องมี

ยูโทเปียนี้ อาตมาก็ว่าเขาเป็น โพรซิษฐ์ตัวมีบาร์มีไม่น้อย อาตมาไม่เคยอ่านเรื่องยูโทเปียเลย มีคนเอาหนังสือให้อ่านแต่ก็ไม่ได้อ่าน นี่คือความชั่วของอาตมา อย่าเอาอย่าง

ลัทธิเศรษฐกิจการเมืองแบบสังคมนิยมยูโทเปีย Utopian socialism

แนวความคิดแบบสังคมนิยมเกิดขึ้นเพื่อตอบโต้ระบบทุนนิยมอุตสาหกรรมซึ่งเจริญเติบโตไปทั่วยุโรป ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 และต้นศตวรรษที่ 19 ความสำเร็จของการปฏิวัติอุตสาหกรรม และการขยายตัวทางการค้า สนับสนุนกับแนวคิดเสรีนิยม ทำให้รัฐบาลไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวหรือทำการค้าแข่งขันกับเอกชน ปล่อยให้เอกชนแข่งขันกันเองอย่างเสรี ทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมาก ทำให้มีการ

ตั้งโรงงานขึ้นมามากมายเพื่อผลิตสินค้าให้ทันกับความต้องการของตลาด เมื่อมีโรงงานมากก็เกิดการอพยพแรงงานจากชนบทมาเป็นแรงงานในระบบอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่แรงงานพวกนี้ (กรรมกร) กลับไม่ได้รับผลประโยชน์จากการที่เศรษฐกิจมีความเจริญเติบโต เหมือนกับที่พวกนายทุนได้รับ ความเป็นอยู่ของพวกกรรมกรยังคงอยู่อย่างยากจน ต้องทำงานในโรงงานหลายชั่วโมงต่อวัน ได้ค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ ที่พักอาศัยไม่ถูกสุขลักษณะต้องอยู่กันอย่างแออัด พวกนักสังคมนิยมจึงเห็นตรงกันว่า สังคมแบบทุนนิยมมีการจัดองค์กรที่ทำให้ชนชั้นนายทุนกลุ่มน้อยร่ำรวยขึ้นจากการสะสมกำไรที่เขาเปรียบชนชั้นอื่นที่ยากจน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างแรงงาน (กรรมกร) กับนายจ้าง (นายทุน) ขึ้น ดังนั้นจึงต้องเปลี่ยนการจัดองค์กรใหม่ที่จะทำให้แรงงานมีอำนาจทางการเมือง เพื่อยุติการที่นายทุนเอาเปรียบแรงงาน โดยจะต้องทำให้ปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน โรงงาน เครื่องจักรเป็นของประชาคมส่วนรวม ลดช่องว่างระหว่างแรงงานกับนายทุน และมองว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะร่วมมือกันและขยันขันแข็ง มากกว่าจะมองว่ามนุษย์เป็นคนก้าวร้าว แข่งแย้งแข่งขันกัน แต่พวกนักสังคมนิยมก็ยังเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่ว่า ประชาคมส่วนรวมควรจะมีรูปร่างเป็นอย่างไร โดยในที่นี้จะศึกษาถึงสังคมนิยมแบบยูโทเปีย ที่ถือได้ว่าเป็นสังคมนิยมยุคแรก ๆ

สังคมนิยมยูโทเปีย (Utopian socialism) หรือบางครั้งก็ถูกเรียกว่า สังคมนิยมจินตนาการ, สังคมนิยมอุดมคติ, สังคมนิยมเพื่อสัน (พอครูว่าเขาได้แต่คิดนึก แต่เอาตมาเอามาทำได้แล้ว และมั่นใจว่าลึกซึ้งกว่าโทมัส มอร์ อาตมานำทฤษฎีพระพุทธรเจ้ามาใช้และสอดคล้องกับของเขาระดับหนึ่ง) จาก การที่ลัทธิทุนนิยมทำการขูดรีดบีบบังคับประชาชนและผู้ใช้แรงงาน ทำให้เกิดความยากจนและความทุกข์เข็ญ ทำให้นักคิดนักปรัชญาหาวิธีที่จะกำจัดความไม่พอใจต่อสังคมลัทธิทุนนิยม โดยพยายามคิดที่จะสร้างสังคมที่ดีงาม ขจัดความขัดแย้งระหว่างชนชั้นนายทุนกับแรงงาน เสนอให้มนุษย์ช่วยเหลือกันให้มากขึ้นและคำนึงถึงผู้ยากไร้ในสังคม ให้คำนึงถึงสังคมส่วนรวม ให้สมาชิกในสังคมร่วมมือกันและต่อต้านการแข่งขันกันเอง โดยให้รัฐวางระเบียบทางเศรษฐกิจให้รัดกุม แต่ก็ยังไม่ได้เสนอให้โอนปัจจัยการผลิตมาเป็นของรัฐ เพียงแต่ให้เป็นของสาธารณะเป็นของส่วนรวม ร่วมมือกันในการผลิต ไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคล สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

เป็นชุมชนขนาดเล็ก

ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน

มีความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

มีการทำงานร่วมกัน

ให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
ทรัพย์สินที่สำคัญเป็นของส่วนรวม
แบ่งปันประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับตามความเป็นธรรม

โดยนักคิดแบบสังคมนิยมยูโทเปียที่สำคัญมีดังนี้

ซีสมอนดิ (Sismondi ค.ศ. 1773 - 1842)
แซงต์-ซิมอง (Saint – Simon ค.ศ. 1760 - 1825)
โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen ค.ศ. 1771-1858)
ชาร์ล ฟูริเอ (Charles Fourier ค.ศ. 1772-1837)
หลุยส์ บลังค์ (Louis Blanc ค.ศ. 1811-1882)

แต่ในรายงานฉบับนี้เราจะศึกษาเกี่ยวกับ เซอร์ โทมัส มอร์ (Sir Thomas More ค.ศ. 1478 - 1535) ในฐานะที่เป็นผู้ใช้คำว่า ยูโทเปีย เรียกเกาะในฝันซึ่งเป็นสังคมอุดมคติ ในหนังสือ Utopia (ค.ศ. 1516) เป็นคนแรก และศึกษาเกี่ยวกับสังคมในยูโทเปียของมอร์ เพื่อที่จะได้เข้าใจมากขึ้นเมื่อต้องการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดของนักสังคมนิยมยูโทเปีย

Sir Thomas More ค.ศ. 1478 – 1535 โทมัส มอร์ ได้เสนอสังคมอุดมคติที่ทำให้กรรมสิทธิ์เป็นของส่วนรวม และทำการผลิตร่วมกัน คาดหมายให้มีกษัตริย์นักปรัชญาที่จะควบคุมความโลภโมโทสันของบุคคล ทุกคนต้องเข้าร่วมกันทำงาน โดยไม่มีชนชั้นกาฝาก เมื่อทุกคนทำงานก็จะมีผลผลิตมากพอที่ทุกคนจะลดเวลาการทำงานเหลือวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง โดยได้รับสนองความต้องการอย่างพอเพียง มีเสรีภาพและเวลาว่างมากพอที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนสติปัญญา

โทมัส มอร์ เกิดเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1478 ในกรุงลอนดอน โดยเกิดในครอบครัวที่มีฐานะมั่งคั่งบิดาเป็นทนายความและผู้พิพากษา มอร์ศึกษาภาษาลาตินตั้งแต่เด็ก และสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด ดำเนินอาชีพเป็นนักกฎหมายที่เขาไม่ค่อยพอใจมากนัก แต่ก็ต้องตามใจบิดาจนกระทั่งในปี ค.ศ. 1499 มอร์ได้พบกับพวกกลุ่มขบวนการฮิวแมนนิสต์ (Humanist Movement) เช่น อิเรสมัส, จอห์น โคลเลท, วิลเลียม ลิลลี่ ทำให้มอร์สนใจศึกษาอารยธรรมของกรีกและโรมัน ต่อมาในปี ค.ศ. 1504 ขณะที่มอร์อายุได้ 26 ปี เขาก็ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิก

สภาพ่างของอังกฤษ และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงที่สำคัญในการต่อต้านการใช้เงินเพื่อทำสงครามของพระเจ้าเฮนรีที่ 7 พระเจ้าเฮนรีที่ 7 ก็เอาคืนโดยการก่อกบฏแก๊งบิคาของมอริ โดยหาเหตุปรับเงินและจับกุมทำให้โทมัส มอร์ ต้องออกจากวงการเมือง และกลับเข้ามาอีกครั้งหลังพระเจ้าเฮนรีที่ 7 เสด็จสวรรคตในปี ค.ศ. 1509 ด้วยความที่มอร์มีความสามารถทางด้านกฎหมายและมีความเฉลียวฉลาดในการเจรจาติดต่อ ในปี ค.ศ. 1515 ก็ได้เป็นหนึ่งในคณะทูตไปเจรจการค้าขนสัตว์กับเนเธอร์แลนด์ และก็เริ่มมีตำแหน่งมากขึ้นในสมัยของพระเจ้าเฮนรีที่ 8 โดยใน ค.ศ. 1518 มอร์ก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาองคมนตรี และได้เป็นคนสนิทของพระเจ้าเฮนรีที่ 8 ปี ค.ศ. 1525 ก็ได้รับตำแหน่งเป็นท่านเซอร์ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1529 ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นอัครมหาเสนาบดี การที่พระเจ้าเฮนรีที่ 8 ทรงแต่งตั้งให้มอร์ดำรงตำแหน่งนี้ก็เพื่อต้องการให้มอร์สนับสนุนตนในเรื่องที่จะขอหย่ากับพระนางแคเธอรีน มอร์ซึ่งเป็นคนที่เคร่งศาสนาไม่อาจจะเห็นชอบด้วย โดยมอร์เขียนจดหมายตอบพระเจ้าเฮนรีที่ 8 ว่า “ข้าพเจ้าเสียใจเป็นอย่างมากที่ไม่อาจรับใช้พระองค์ในเรื่องนี้ได้... แต่ข้าพเจ้าระลึกอยู่เสมอว่าพระองค์ทรงกล่าวแก่ข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าแรกรับใช้พระองค์ว่า ให้รับใช้พระเจ้าผู้เป็นเจ้าก่อน และต่อจากพระเจ้าผู้เป็นเจ้าแล้วจึงรับใช้พระองค์” แม้ว่าโทมัส มอร์จะไม่เห็นด้วย แต่พระเจ้าเฮนรีที่ 8 ก็ทรงสามารถนำอังกฤษแยกตนเองเป็นอิสระจากอำนาจทางศาสนาที่โรม และก็สามารถหย่ากับพระนางแคเธอรีนได้ และสมรสใหม่กับ แอนน์ โบลีน พระเจ้าเฮนรีที่ 8 พยายามทำให้ศาสนจักรในอังกฤษอยู่ภายใต้อำนาจของพระองค์ มอร์ก็ขอลาออกจากตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีในปี ค.ศ. 1532 พระเจ้าเฮนรีที่ 8 ยังคงออกออกกฎหมายที่ให้อำนาจแก่กษัตริย์และปฏิเสธอำนาจของพระสันตปาปา มอร์ไม่ยอมรับกฎหมายนี้ จึงถูกประหารชีวิตในโทษฐานกบฏในปี ค.ศ. 1535 ต่อมาในปี ค.ศ. 1935 คริสตจักรโรมันคาทอลิกก็ประกาศแต่งตั้งให้มอร์เป็นนักบุญของศาสนา

โดยในช่วงชีวิตของ โทมัส มอร์ ได้เขียนหนังสือไว้หลายเล่ม แต่เรื่องที่ที่สำคัญที่สุดคือ หนังสือเรื่อง **Utopia** โดยถือได้ว่าหนังสือเล่มนี้เขียนเกี่ยวกับแนวความคิดของสังคมนิยมยูโทเปียได้เป็นอย่างดี

โทมัส มอร์ ได้เขียนหนังสือ ยูโทเปีย เมื่อปี ค.ศ. 1516 ขณะที่เป็นตัวแทนของอังกฤษไปเจรจการค้าที่เนเธอร์แลนด์ โดยเขียนออกมาเป็นภาษาลาติน หลังจากที่มอร์เสียชีวิตจึงมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษในปี ค.ศ. 1551 คำว่า “ยูโทเปีย” หมายถึง สถานที่แห่งความสมบูรณ์ในเชิงอุดมคติ และเป็นแบบแผนในจินตนาการสำหรับสังคมที่สมบูรณ์แบบสังคมหนึ่ง โดยโทมัส มอร์ ให้สถานที่นี้เป็นเกาะกลางทะเลที่ไม่ได้มีอยู่จริงในแผนที่โลก ยูโทเปีย **Utopia** มาจากภาษากรีก eu - **topia** ซึ่งหมายถึง **Good Place** (สถานที่ที่ดี) แต่เสียงของคำนี้ได้พ้องกับภาษากรีกอีกคำคือ

ou – topia ซึ่งหมายความว่า No – Place (ไม่มีที่ใด) เชื่อได้ว่าการที่โทมัส มอร์ หันไปสนใจศึกษาอารยธรรมกรีกโรมัน ในปี ค.ศ. 1499 เขาคงจะได้อ่านงานของเพลโต คือหนังสือ Republic และเป็นแรงบันดาลใจให้เขียนยูโทเปียขึ้นมา แต่เราก็ควรจะทราบถึงสภาพของสังคมในช่วงที่มอร์มีชีวิตอยู่ด้วย เพื่อจะเข้าใจได้มากขึ้น คือในระหว่างศตวรรษที่ 15 – 16 ในประเทศอังกฤษนั้น อุตสาหกรรมกำลังขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมทอผ้าขนสัตว์กำลังเฟื่องฟูมาก บรรดาชนชั้นสูงจึงพากันยึดที่ดินจากชาวนามาเป็นของตนเอง เพื่อปลูกหญ้าใช้เลี้ยงแกะ แล้วนำขนแกะไปป้อนโรงงาน ทำให้ชาวนาจำนวนมากสูญเสียที่ดินทำกิน พากันล้มละลายกลายเป็นคนพเนจร พวกกรรมกรที่ทำงานอยู่ในโรงงานของพวกนายทุน ก็ถูกนายจ้างเอาเปรียบ ต้องทำงานกันวันละ 16 – 18 ชั่วโมง แต่รายได้ก็ไม่พอเลี้ยงตนเองได้ สภาพาสังคมแบบนี้ ทำให้มอร์วาดฝันสังคมของตนเสียใหม่ในหนังสือ ยูโทเปีย โดยตั้งใจเขียนเสียดสี ล้อเลียนความโง่เขลาและความเลวร้ายของสังคมในสมัยนั้น

ยูโทเปียแบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคแรกเป็นการสนทนาสภาพสังคมของอังกฤษ ระหว่างตัวละครในเรื่อง สารสำคัญของความเลวร้ายในสังคมคือเรื่องความยากจนของประชากร การที่ประชากรกลายเป็นขอทานหรือขอโมยเพราะสภาพภาพบังคับ เช่นทหารที่กลับจากสงคราม ตกยากและไม่มียานทำ หรือชาวไร่ชาวนาที่ถูกขูดรีดภาษีจากผู้ครองที่ดิน และกลายเป็นผู้เร่ร่อนต้องปล้นกินผู้อื่น การจัดการของรัฐและการลงโทษด้วยการประหารซึ่งไม่เอื้อประโยชน์ให้ใคร นอกจากความมั่งคั่งของผู้มีอำนาจ ไฮโซลเคย์(ตัวละครในเรื่อง) กล่าวตอนหนึ่งว่าความเลื่อมล้ำในสังคมและความโลภทำให้สังคมเกิดอาการป่วย และทางแก้ก็ต้องกำจัดทรัพย์สินส่วนตัว นี่น่าจะเป็นแก่นสารสำคัญที่ทำให้มอร์วาดฝันถึงสังคมในอุดมคติ ในภาคสองไฮโซลเคย์เล่าถึงเกาะยูโทเปียที่เขาเคยไปอยู่มาห้าปีให้ฟัง ยูโทเปียเป็นประเทศตั้งบนเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่ ส่วนกว้างที่สุดยาวถึงสามร้อยยี่สิบกิโลเมตร มีแม่น้ำล้อมรอบ และมีแผ่นดินล้อมรอบอีกชั้นเพื่อกันพายุและการบุกรุก มีทางเข้าทางเดียวคือตรงหน้าเกาะที่มีป้อมซึ่งเป็นคุกสูงตั้งอยู่ คนไม่ชำนาญก็เข้าไม่ถูกทางเพราะจะหลงกระแส น้ำ ด้วยความที่ติดแม่น้ำจึงเดินทางสะดวกสบายทั้งทางบกและทางน้ำ บ้านสร้างด้วยหินสากัด ปลูกขึ้นในลักษณะหนึ่งชั้นไปจนถึงสามชั้นเป็นแถวยาว ไม่มีกำแพงมาขวางกั้น หน้าต่างติดกระจก(สมัยนั้นหน้าต่างบ้านจึงด้วยผ้าลินินชุบน้ำมันเพื่อกันลมและฝุ่น) ด้านหน้าเป็นถนนกว้างหกเมตร ด้านหลังของทุกบ้านเป็นสวนปลูกดอกไม้ ไม้ผล ไม้หรือพืชผัก และมีถนนวิ่งหลังสวน ประตูบ้านมีสองทาง โดยที่เปิดปิดตัวเองง่ายดาย ปราศจากกลอน เนื่องจากชาวยูโทเปียไม่ต้องการ เพราะทรัพย์สินนั้นเป็นของคนทุกคน จึงไม่มีอะไร

ต้องปิดบังหรือปิดกั้นไม่ให้คนอื่นใช้ อาชีพหลักของชาวยูโทเปียคือเกษตรกรรมและการสวนครัวโดย
 ทำร่วมกัน นอกเหนือจากอาชีพหลักนี้แล้ว ทุกคนยังต้องมีฝีมือการช่างอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย ซึ่งมักจะ
 เป็นฝีมือการช่างประจำวงศ์ตระกูล ผลผลิตที่ได้จะนำมารวมกันและแบ่งกันอย่างยุติธรรมโดยไม่ต้อง
 ใช้เงินเลย (เงินมีไว้สำหรับการต่างประเทศ) การกินอาหารก็กินร่วมกันในห้องอาหารสาธารณะ และ
 ให้ความสำคัญกับคนสูงอายุ เพราะคนสูงอายุมีสวนขับปัญญาให้คนอ่อนวัย ใครทุกข์ทรมานเพราะไม่
 สามารถทนความเจ็บปวดจากโรคร้ายได้ เจ้าของนครจะออกไปอนุญาตให้ผู้ป่วยนอนหลับตาม
 ประสงค์ หากจะเดินทางข้ามเมือง ขอรับใบอนุญาตหรือพาสปอร์ตจากผู้ปกครอง โดยบอกรายละเอียด
 ว่าเดินทางวันใดกลับเมื่อไร มีคนบริการเป็นทาสให้เสร็จสรรพ (ทาสมาจากผู้ทำผิดหรือผู้บุกรุก คน
 พวกนี้ใช้ชีวิตเท่าเทียมกับคนส่วนใหญ่เพียงแต่ทำงานใช้แรงงานเพิ่มขึ้น) ของก็ไม่ต้องพกไปใช้ ทุก
 อย่างไม่ใช่ฟรีเอาดาบหน้า และเมื่อเจอบางงานก็ต้องช่วยทำงานตามเวลาด้วย
 (พ่อครูว่ามันเหมือนกันกับชาว โศกจริงๆ)

คติประจำของชาวเมืองคือทำงานตามหน้าที่ ไม่ใช่เวลาว่างไปในทางจู้เกียจ แต่พวกเขาไม่ได้ทำงานแบบ
 เอาเป็นเอาตาย วันๆ หนึ่งทำงานสามชั่วโมงตอนเช้า พักกินข้าวเที่ยง ทำงานสามชั่วโมงตอนบ่าย เข้า
 นอนตอนสองทุ่ม โดยนอนไม่ต่ำกว่าแปดชั่วโมง ความที่ที่นี่ไม่มีผับ ร้านเหล้า การพนัน หรือสิ่งยั่วยุ
 อื่นๆ พวกเขาจึงแสวงหาแต่ความรู้หรือเพิ่มความชำนาญต่างๆ การอ่านและการถกเพื่อความรู้เป็นเรื่อง
 ปกติของชาวยูโทเปีย พวกเขาสนใจในหลากหลายวิชา แต่ที่นิยมเป็นพิเศษคือฟิสิกส์ ส่วนเกม
 การเล่นที่ถนัดคือเกมคณิตศาสตร์ห้าห้ากันด้วยตัวเลข เกมต่อสู้ระหว่างคุณธรรมกับความเลวร้าย
 หรือการฟังดนตรี ยูโทเปียไม่มีกฎหมายบีบบังคับประชากรมาก พวกเขาอยู่กันด้วยการให้เกียรติซึ่ง
 กันและกัน ใส่เสื้อผ้าเรียบง่ายคล้ายคลึงกัน ชุดหนึ่งใช้ทนทานนานเจ็ดปี (เรื่องเสื้อผ้าที่น่าสนใจเพราะ
 ชุดที่สวมใส่ออกแบบให้ใช้ได้ในห้องร้อนและหน้าหนาว) โดยที่ผู้คนในระดับปกครองก็ไม่มีสิ่งบ่ง
 บอกด้วยวัตถุใดใดว่าต่างจากพลเมืองอื่น เซอร์โทมัส มอร์ยังแสดงให้เห็นว่า ชาวยูโทเปียเข้าใจใน
 ธรรมชาติของทรัพย์สินว่า ประโยชน์ของทรัพย์สินต่างหากที่ควรเป็นมาตรฐานในการกำหนดคุณค่า
 ของทรัพย์สิน ไม่ใช่ความหายากของทรัพย์สินนั้น ๆ เพชรหรือทองคำ ชาวยูโทเปียก็มองว่าไม่ได้มี
 คุณค่ามากไปกว่าเหล็ก

ที่มา นราพันธ์ บรรจงแก้ว

พ่อครูอ่านแล้ว ให้ความเห็นว่า โทมัส มอร์ นี้เป็น โพรธัสต์วาระดับหนึ่งนะนี่ เพราะแนวคิดเช่นนี้ที่จะ

ออกมาได้แม้ไม่ได้ทำเอง (อย่างไอส์ไตน์คิดแต่คนอื่นทำได้จริง) ก็เป็นแนวคิดของโพธิสัตว์

จิตของโทมัส มอร์ ชอบในความจน ขบถจนหยดสุดท้าย จนต้องตายเลย ใจตัวนี้ถึง ใจใช้ได้

อาตมาอ่านประวัติ ผลงานของโทมัส มอร์ ครั้งนี้เป็นครั้งแรก ก็รู้สึกว่าจะจึกเข้าใจโทมัส มอร์มากขึ้น ที่นี้หันกลับมาที่ชีวิตที่ว่าจิตมนุษย์เป็นอมตะ และถ้าหากไม่มีรางวัลชีวิตหลังตาย ซึ่งก็คืออามิสอยู่สำหรับรางวัลหลังตาย ก็ดีระดับหนึ่ง แต่ว่าไม่สุดขยดอย่างที่พระพุทธเจ้ารู้เรื่องจิต

โทมัส มอร์ ก็ยังไม่มีทฤษฎีหลักในการฝึกจิต แต่ของพระพุทธเจ้านี้มีทุกเหลี่ยมมุม ชาตินี้อาตมาจะอยู่ไปอีกห้าร้อยปีก็สอนไม่หมด ของเถรวาท เอาไม่ถึง ๒๕ % กระจ่างสำหรับคำสอน พระไตรปิฎกของเถรวาทมี ๔๕ เล่ม แต่ของมหายานมีมากกว่า ๓๐๐ เล่ม

จิตที่เป็นอมตะนี้ อาตมาขยายความบรรยายเรื่องจิตอมตะ ในมุลสูตรมีคำว่า อมตะ ซึ่งในมุลสูตรมีครบเลย

๑. มีฉันทะ เป็นมูล-รากเหง้า (มุลกา)
๒. มีมณสิการ เป็นแดนเกิด (สัมภวะ)
๓. มีผัสสะ เป็นเหตุเกิด (สมุทัย)
๔. มีเวทนา เป็นที่ประชุมลง (สโมสธนา)
๕. มีสมาธิ เป็นประมุข (ปมุขะ)
๖. มีสติ เป็นใหญ่ (อธิปไตย = พลังอำนาจ)
๗. มีปัญญา เป็นยิ่ง (อุตระ = เหนือ) กัปตันยิ่ง
๘. มีวิมุตติ เป็นแก่น (สาระ) สุดยอดที่จะรู้ยิ่ง
๙. มีอมตะ เป็นที่ยั่งยืน (โอคธา)
๑๐. มีนิพพาน เป็นที่สุด (ปริโยสาน)

ก่อนจะเข้าใจอมตะมาเข้าใจคำว่า ธรรมะอยู่ แล้วธรรมะนี้ทรงไว้ที่จิต ที่อรรถภาพของคุณไปจนกว่าจะปรินิพพานเป็นปริโยสาน ถ้าไม่ปรินิพพานก็ทรงไว้

ธรรมะคือมีอยู่ในอรรถภาพ แล้วเราต้องรู้ว่าเรามีธรรมะอะไร อาตมานี้ก็ดึงมาใช้ไม่หมด และต้องเน้นไป

ในทางความดีงามถูกต้อง ถ้าไม่ดีไม่ใช่ธรรมะ เพราะฉะนั้นคำว่าอธรรม นี่ไม่ใช่ธรรมะแล้ว มีไม่คตินิด หนึ่งก็ไม่ใช่ธรรมะชนิดหนึ่ง

อาตมาให้ความหมายธรรมะว่า สิ่งที่ทรงไว้ซึ่งแก่นชีพ มีคุณสมบัติคุณค่าในชีวิตเรา คำว่าอธรรม หมายถึงความลดค่าตกต่ำของสิ่งที่ทรงไว้ซึ่งแก่นชีพ เมื่อเติมคำว่า อ เข้าไปใน ธรรมะ เมื่อไหร่ ธรรมะ ก็พร่องลงๆ แม้จะเล็กน้อยเท่าไรก็ไม่ใช่ธรรมะ มันต่างพร้อยขึ้นมา หรือไม่มีความเป็นธรรมที่เต็ม สภาพ

ความเป็นธรรมแท้ๆคือความเต็มของความดีความควร สัมบูรณ์เต็มที่ของภาวะนั้นๆ จะว่าเป็นความเต็ม ของความไม่ดียังไม่ได้เลย

ถ้าเป็นองค์ประชุมของธรรมะสูงสุด ไม่มีอธรรมเลย ก็เรียกว่า “ธรรมกาย” พระพุทธเจ้าว่าชื่อของเรา อีกชื่อหนึ่งคือ ธรรมกาย หรือ พรหมกาย ถ้าไม่คตินิดหนึ่งก็ไม่ใช่แล้ว แสดงออกมาทางกาย วชิ ซึ่งมิมีโน เป็นประธาน เป็นได้ทั้งท่าทาง ลีลา องค์ประกอบ สุ่มเสียงสำเนียงครบพร้อม แต่ถ้ามีแต่วาจาก็ไม่มี เคลื่อนไหวสรีระท่าทีลีลา อย่างพระท่านเทศน์ทั้งหลายก็ถือว่าเป็นวจีกรรม

ความเต็มขั้นดับนรกขั้นหนึ่งที่เรียกว่าอบาย หลุดพ้นจากอบาย วิมุติเป็นขั้นๆ จากอบายก็มาเป็นรูปภพ อรูปภพ และถ้าเต็มแล้วมีความแข็งแรงมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงแล้วในภูมิธรรม แล้วก็สามารถนำแรง และความสามารถ ช่วยคนอื่นได้อีก ก็คือผู้มีความเป็นอมตะ สูงสุดก็เรียกว่าอรหันต์

โสดาบันก็มีอมตะของโสดาบัน สกิทากก็มีอมตะของสกิทากฯ อนาคาฯก็มีอมตะของอนาคาฯ ส่วน อรหันต์นั้นอมตะสูงสุด และก็มีระดับโพธิสัตว์ อีกต่อไปเป็นพระพุทธเจ้าก็สูงสุดแล้ว

คำว่า กาย ในภาษาไทย หมายถึง ร่าง ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติด้วยความเข้าใจแบบนี้ให้บรรลุธรรมได้ ถ้า หมายถึงเอาคำว่า กายนี่คือสรีระเท่านั้นปฏิบัติบรรลุไม่ได้ แต่ถ้าหมายถึงจิตอย่างเดียวก็ยังพอบรรลุได้

ถ้ากำหนดกายไม่ถูก การปฏิบัตินั้นไม่ได้ผล เหมือนไข่น้ำ อย่างสัตตาวาส ๕ นั้น ถ้าเข้าใจกายไม่ถูกก็ ปฏิบัติไม่พ้นความเป็นสัตตาวาส รู้ผิดไปปฏิบัติผิด ไปหลงเลอะๆ เช่น สุกกนิหาพรหม ก็ไปเข้าใจเป็น รูปร่าง แสงสว่างเป็นล้า อย่างนี้เพี้ยนผิดไปมากเลย เพราะเข้าใจคำว่ากายผิด ไปอธิบายเทวดา สัตว์นรก

มีรูปร่างหมดเลย นี่คือความล้มเหลวที่แสนสนิทของศาสนาพุทธ อาตมาขออภัยที่พูดดีที่แข็งแรง ไม่อย่างนั้นคุณก็ต้องแต่งอยู่ ถ้ามามีเต็มๆจะไวเร็วได้เต็มนะ

ไปเข้าใจคำว่า กาย ผิด แม้นิโรธก็ไปเข้าใจเป็น อสังขนิสัคค์ ไปดับสังขญา ดับเวทนาไปหมด การศึกษา พุทธธรรมของพระพุทธเจ้า เมื่อมีจนาทิกฐิในคำว่า กาย จึงไม่สามารถปฏิบัติให้บรรลุธรรมได้ ความเห็นของอาตมาจะแย้งกับผู้รู้ที่สอนกันมานานที่ต้องขอภัย แต่เป็นความจริงที่อาตมามั่นใจ ถือว่าเป็นการสาธยายแบบของอาตมาเฉพาะก็แล้วกัน สาธยายผิดก็เป็นวิบากอาตมาเอง ใครเห็นด้วยก็เป็นเรื่องส่วนตัว ผู้ไม่เห็นด้วยก็ถือว่าเป็นทางเลือกหนึ่งก็แล้วกัน อาตมาทำไม่ได้เบียดเบียนใครเลย มีแต่ชักชวนคนมาลดละกิเลส ลดละเลิกสุขโลภภัย โลกธรรม

อาตมาไม่ใช่คู่แข่งคู่แข่งกับใคร เพราะความต้องการอาตมาคนละอย่างกับโลก จุดประสงค์ของชาว อโศกจึงเห็นคนละทางกับเขา ใครตัดความต้องการทิ้งได้คนนั้นไม่ใช่คน ไม่ได้แย้งกับเขา แต่เป็นการลดคู่แข่งคู่แข่งกับทางโลกที่เป็นกาม โลกธรรม อตตากับเขาอีกด้วย

คนทางโลกต้องการ กาม ต้องการ ภพ เป็นชีวิตที่ต้องแสวงหาและสร้างภพ แม้นักบวช ไม่แย่งลาภ ยศ แต่ก็ไปสร้างรูปภพ อรูปภพ เพราะไม่รู้จัก แม้จะลืมหัดปฏิบัติสติปัญญา ๔ ก็สร้างภพสวรรค์ แต่อาตมานั้นไม่ต้องการแล้ว กาม ไม่ต้องการแล้ว ภพ จึงมีแต่วิภพ เป็นความต้องการไม่มีภพ ยังมีความต้องการ

คนไม่มีความต้องการอะไรเลย แย่กว่าเครื่องงาน แต่ก็ต้องกินต้องใช้ต้องอยู่ เบียดเบียนโลกอยู่ นั่งรอให้คนมาเก็บให้กินเบียดเบียนเขา

อาตมามีความต้องการไม่มีภพ ที่เป็นเป้าหมายสุดยอดในชีวิต ไม่ใช่คนพาชื่อแบบอียิปต์โมรอนที่ไม่ได้มีความต้องการเลย เป็นคนไม่ตั้งใจมุ่งหมายอะไร ปล่อยไปตามดินน้ำไฟลม ไม่ตั้งใจก้าวหน้าอะไรเลย กลายเป็นคนจงใจทำจิตไม่ให้ต้องการอะไร ไม่ให้คิด ไม่ให้พิจารณาอะไร ขวดนี้ยังดีกว่าเลย (ขวดบนโต๊ะ) คนที่ไม่คิดพิจารณาอะไรนั่งป้ออยู่นี้ ขวดนี้ยังดีกว่าเลย แม้แต่เบคที่เรียกมันยังหาเลี้ยงตัวเองเลย

คนที่สอนเลยเถิด ให้ทำใจว่างกลางๆเฉยๆ สายนี้เบียดเบียนคนอื่น ลัทธิฤาษี แม้คุณ ไปอยู่บนภูเขา คุณก็

ต้องตั้งใจมาขอเขามาบิณฑบาตอยู่ ดังนั้นคนไม่มีโมณีสัญเจตนาไม่ได้เลย

คุณไปตัดความต้องการหมดเลย แต่ไม่เข้าใจ รูปภพ อรูปภพ และวิภวภพ เลย คุณไม่ได้ทำแบบตาม ขั้นตอนทีละล้างตัดความต้องการที่ติดยึดมาตามลำดับ จนถึงอรูปภพ แม้แนวสัญญาณาสัญญาตนภพ ทีละเอียดสุดแล้ว

คนที่ใช้ชีวิตตั้งใจทำใจตนไม่ให้ต้องการ ไม่ให้พิจารณาอะไร มันเลยเกิดความเป็นสามัญ เลยเกิดความ เป็นคนไปแล้ว ใครก็ตามทำจิตให้อยู่เฉยๆนั้นแหละคือมโนสัญเจตนาอยู่ทนโท่ ที่ผิดๆ คุณอ่าน สัญเจตนาไม่ออกต่างหาก คนมีมโนสัญเจตนาอยู่ตลอด แม้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว คนไม่มีมโน สัญเจตนาหาญไม่ได้หรอก ไม่มีเครื่องอาศัย มันผิดความเป็นคน แม้สัตว์เดรัจฉานทุกตัวมันก็มีมโน สัญเจตนา เช่นมันอยากกิน มันกินเสร็จมันก็พัก มีมโนสัญเจตนา

คนต้องมีมโนสัญเจตนาหาร ทุกคน ในอาหาร ๔ พระพุทธเจ้าว่าให้รู้อาหาร ๔ นี้ จนบรรลุ มีเครื่อง อาศัยที่ไม่มีภพ เป็นวิภวัตถุหาแต่ว่าอาหารยังต้องอาศัย ทำประโยชน์แก่โลก ไม่ใช่อย่างฤาษีไปนั่ง หลับตาจนตายไปก็ไม่บรรลุและก็ไม่มีความประโยชน์ต่อสังคม พวกนี้ตายไปกระดุกเป็นพระธาตุได้ด้วย เพราะมีพลังงานเย็น

การปฏิบัติธรรมแบบพุทธต้องมีต้นหามีสัญเจตนา เป็นวิภวภพ ตั้งใจล้าง กาม ล้างภพ ไปตามลำดับขึ้น จนหมดภพ หมดชาติ ก็เป็นอมตบุคคล ทำงานด้วยวิภวัตถุหา มีเครื่องอาศัยจนกว่าจะปรินิพพานก็ ละลายเครื่องอาศัยไปหมดเลย

อรหันต์ทำงานเป็นโพธิสัตว์ช่วยโลก เหนื่อยหนักนะ เป็น तरह ตอนแรกก็ตั้งใจไว้สูง แต่ว่าพอทำไปก็ จะรู้ว่ายากขนาดไหน เหมือนคนสักมังกร ๗ หัวพอสักไปบอกว่าเหลือหัวเดียวก็พอ แต่พอทำไปก็ว่า เหลือแต่หัวมังกรก็พอ พอไปๆมาๆเอาแต่สี่เดือนก็พอ

ไม่มีอรหันต์คนใดที่จะขี้เกียจ แม้อรหันต์ที่ไม่ต่อภพภูมิ(อรหันต์สมสี่สี)ท่านก็ต้องรีบชวนขวยทำให้ เต็มที่ ช่วยคนให้เต็มที่ แต่ก็ไม่ทรมาณร่างกาย ยิ่งคนมีภูมิธรรมมากก็ยิ่งจะต้องตอบแทนคุณศาสนา และมันซึ้งคือ เมื่อไม่มีเหตุแห่งทุกข์แล้วทำไปก็ไม่ยาก แต่ก็เหน็ดเหนื่อยหนักหนา มีโพธิสัตว์ที่ ไร้ฤทธิ์ตัวเองไม่น้อย

ส.เพาะพุทธรว่า...มีคนถามพ่อท่านว่าทำไมขยันจัง ...พ่อครูตอบว่า ก็ไม่รู้จะจี๊เก็ยไปทำไม อรหันต์นั้นจะไม่จี๊เก็ย และทุกคนหรือแม้แต่สัตว์ก็ต้องมีความต้องการ แต่ว่าเราต้องใช้ความต้องการไปเพื่อความหมดกามหมดภพ เป็นวิภาตัณหา ...ทำให้เรารู้ว่าการมีความต้องการอยู่เป็นสิ่งดีแต่จะต้องเป็นวิภาตัณหา